

KUTSESTANDARD

Päästejuht, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Kutsestandardi kasutusala

- 1) Tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine
- 2) Inimeste kompetentsuse hindamine, sh enesehindamine ja vastavushindamine kutse andmisel
- 3) Ametite kirjeldamine ja tutvustamine
- 4) Karjääri planeerimine ja aluse loomine elukestvaks õppeks
- 5) Koolitusvajaduste väljaselgitamine ning koolituse planeerimine
- 6) Ametijuhendite koostamine ja töötajate värbamine
- 7) Kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemine

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Päästejuht, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Päästejuhi töö eesmärk on juhtida päästetööd, kaitsta inimeste tervist, elu, vara ja keskkonda ning abistada neid operatiivselt ja professionaalselt õnnetuste korral.

Päästejuht koordineerib ja kontrollib päästemeeskondade tööd päästepiirkonnas, võtab päästesündmusel vastu otsuseid ja annab korraldusi päästemeeskondadele ja teistele päästesündmusele kaasatud asutustele ja isikutele. Päästejuht korraldab keerukate ja ulatuslike päästesündmuse lahendamist. Päästejuht kasutab vajadusel oma töös isikukaitsevahendeid.

Päästejuhile alluvad operatiivteenistuslikult päästemeeskondade juhid ja teised päästesündmusele kaasatud asutused ja isikud.

Päästetöö valveteenistuja kutsealal on ka päästja, tase 4 ja päästemeeskonna juhi, tase 5 kutsed.

Päästja ülesanded on tulekustutustööde ja tehnilise päästetöö tegemine ning ohtlike ainetega toimunud päästesündmuste likvideerimine. Päästemeeskonnajuht koordineerib päästemeeskonna tööd, võtab vastu otsuseid ja annab korraldusi meeskonnale ning teistele päästesündmusele kaasatud asutustele ja isikutele.

A.2 Tööosad

- A.2.1 Töö planeerimine ja korraldamine
- 2.1.1 Valmisoleku tagamine.
 - 2.1.2 Päästetöö varustuse ja tehnika hooldamise korraldamine ja kontroll.
 - 2.1.3 Ennetustöös osalemine.
 - 2.1.4 Töökorralduslike dokumentide ettevalmistamine, koostamine ja täitmine.
- A.2.2 Päästesündmuse lahendamine
- 2.2.1 Riskide ja eriohtude hindamine sündmuskohal.
 - 2.2.2 Päästetöö juhtimine.
 - 2.2.3 Koostöö tegemine teiste ametkondadega.
 - 2.2.4 Pikaajaliste päästesündmuste puhul ressursside tagamine.
 - 2.2.5 Päästesündmuse teabe edastamine.
 - 2.2.6 Päästesündmuse aruandluse koostamine.
- A.2.3 Koolituse ettevalmistamine ja läbiviimine
- 2.3.1 Koolitusvajaduse väljaselgitamine.
 - 2.3.2 Koolituse sisuline ettevalmistamine ja läbiviimine.

2.3.3 Koolitustegevuse dokumenteerimine.

A.2.4 Alarmsõidu tegemine

2.4.1 Alarmsõidu tegemine vastava kategooria sõidukiga.

2.4.2 Ohtude ja riskide hindamine alarmsõidul.

Töösade- ja ülesannete täielik loetelu on toodud kutsestandardi Lisas 1.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Päästejuhi töö on korraldatud ööpäevaringsete valv vahetustega, sõltumata puhkepäevadest ja riigipühadest. Päästejuht, tase 6 töötab nii sise- kui ka välitingimustes, sõltumata ilmastikuoludest, ka ekstreemsetes oludes (kõrge temperatuur, hingamiskõlbmatu keskkond, kitsad olud, töötamine kõrgustes ja sügavustes jm) ning teeb füüsilist pingutust nõudvat tööd.

Päästetööl võib ta kokku puutuda ohuteguritega (põlemisgaasid, elekter, ohtlikud ained, vesi jm), mis võivad mõjuda tema elule ja/või tervisele.

Päästejuhil peab olema valmisolek tegeleda pingeliste ja psüühikat traumeerivate olukordadega.

A.4 Töövahendid

Päästejuhi töövahendid on kontoritarbed, IKT- ja esmaabivahendid, juhtimisauto jm.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Tööks vajalikud isikuomadused on kohusetunne, ping- ja stressitaluvus, avatus, organiseeritus, korrektsus ja head juhiomadused.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tavaliselt on päästejuhil kõrgharidus, soovitatavalt päästealane. Kutseoskused on omandatud õppimise ja töö käigus. Päästejuht on eelnevalt töötanud päästemeeskonnajuhina.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Operatiivkorrapidaja, vanemoperatiivkorrapidaja.

A.8 Reguleerimisalad kutsealal tegutsemiseks

Töö päästeteenistujana on reguleeritud päästeteenistuse seadusega.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Päästejuht, tase 6 kutse koosneb viiest kompetentsist. Selle kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1 - B.2.4 ja B.2.5 (lääviv kompetents) tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Töö planeerimine ja korraldamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) võtab vastu operatiivteenistuslikku informatsiooni, analüüsib seda ja vastavalt info sisule teeb muudatusi ja korrekture operatiivses valmisolekus, tagades miinimumkoosseisu; haldab elektroonselt operatiivse valmisoleku aruannet ja teavitab vahetuse ajal Häirekeskust operatiivse valmisoleku muutustest oma väljasõidupiirkonna ulatuses; teostab päästekomandode teenistuslikku järelevalvet oma väljasõidupiirkonnas, arvestades tööd reguleerivaid õigusakte; viib vahetuse ajal läbi erialaseid kontrollharjutusi;
- 2) teostab operatiivteenistuslikult päästetöö varustuse ja tehnika hooldamise kontrolli, järgides töökorralduslikke dokumente ja tagades operatiivse valmisoleku oma väljasõidupiirkonnas;
- 3) viib vahetuse ajal ennetustöö büroolt saadud vahenditega läbi ohutusalaseid koolitusi vastavalt teenuse standardis ette nähtud tingimustele ja ennetustöö büroolt ning vahetult juhilt saadud juhiste;

4) kogub asjakohast informatsiooni operatiivkaardi koostamiseks, analüüsib kogutud informatsiooni ja koostab saadud andmete põhjal digitaalselt operatiivkaardi vastavalt operatiivkaardi koostamise juhendile; kogub operatiivplaani koostamiseks vajalikku informatsiooni, analüüsib seda ja koostab kogutud materjali põhjal digitaalselt operatiivplaani vastavalt selle koostamise juhendile.

Hindamismeetod(id): kirjalik või suuline test ja/või praktiline töö.

B.2.2 Päästesündmuse lahendamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) kogub kommunikatsioonivahendite kaudu eelnevat informatsiooni häirekeskuselt ja I päästetöö juhtimise tasandilt ning vahetut infot sündmuskohal visuaalse vaatluse ja küsitluse teel; saadud andmetele tuginedes hindab erinevaid riske ja ohtusid sündmuskohal ja erinevates olukordades vastavalt oma tööülesandele; valib päästetööks sobivaima taktika, et tagada meeskondade ohutus;
- 2) hindab valitud otsustavat suunda ja taktikat ning vajaduse korral teeb korrekture, arvestades sündmuse liiki ja eripära ning tehtut; hindab päästetöö juhtimise ülevõtmise vajalikkust, arvestades kehtivaid õigusakte, toimuva päästetöö efektiivsust, I päästetöö juhtimise tasandi õigusi jm ning vajaduse korral võtab juhtimise üle; vajaduse korral moodustab juhtimisgrupi ja/või teeb ettepaneku sündmuskoha staabi moodustamiseks ning edastab vajaduse III päästetöö juhtimise tasandi kaasamiseks; juhhib tulemuslikult päästetööd II päästetöö juhtimise tasandil vastavalt kehtivatele õigusaktidele;
- 3) kaasab päästesündmuse tõhusale lahendamisele oma pädevuse piires teisi ametkondi ja isikuid vastavalt nende vastutusalale ja võimekusele, järgides kehtivaid õigusakte; abistab võimaluse korral oma pädevuse piires teisi ametkondi, järgides kehtivaid õigusakte;
- 4) hoiab end kursis oma väljasõidupiirkonna päästetehnika, -vahendite ja varustuse reserviga, vajaduse korral kaasab neid ressursse pikaajalise päästesündmuse lahendamisse oma pädevuse piires; teeb ettepaneku üleriigilise päästetehnika, päästevahendite ja varustuse kaasamiseks päästesündmusele vastavalt kehtivale korrale; paigutab võimalusel oma väljasõidupiirkonnas ümber ressursse, tagamaks pikaajaliste päästesündmuste puhul väljasõidupiirkonnas väljasõiduvalmiduse;
- 5) edastab ametialaselt teavet päästesündmuse kohta teistele ametiasutustele, järgides kehtivaid õigusakte; edastab oma volituste piires teavet avalikkusele päästesündmuse kohta, järgides kehtivaid õigusakte;
- 6) analüüsib sündmuse lahendamise tõhusust, koostab sündmuse analüüsi, informeerib sündmusel osalenud meeskondi analüüsi tulemustest ja võtab tarvitusele meetmed päästesündmuste tõhusamaks lahendamiseks; sisestab pärast tema poolt juhitud päästesündmust sündmuse andmed ja tegevused elektroonilisse andmebaasi vastavalt kehtivale korrale; täidab päästesündmusel tarvitusele võetud meetmete protokollid, väljastab meetmele allutatud isikule tema nõudel meetme protokollid/protokollid ja arhiveerib need vastavalt kehtivale korrale.

Hindamismeetod(id): kirjalik või suuline test ja/või praktiline töö.

B.2.3 Koolituse ettevalmistamine ja läbiviimine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) teeb ettepanekuid I päästetöö juhtimise tasandi ja valvemeeskondade täiendkoolituste ning õppuste teemade osas, arvestades valveteenistujate teadmisi ja oskusi ning sündmuste lahendamise käigus tekkinud puudusi/probleeme, parimat praktikat ja varasemaid koolitusi; planeerib õppusi ja praktilisi harjutusi vastavalt väljasõidupiirkonna iseärasustele;
- 2) kontrollib ja vajaduse korral viib läbi valvemeeskonna päevakavajärgset õppetegevust vastavalt juhendile; korraldab ja viib läbi õppuseid vastavalt teenistuslikule vajadusele ja plaanile; annab koolitavatele tagasisidet;
- 3) koostab õppuse dokumentatsiooni vastavalt kehtivale korrale.

Hindamismeetod(id): kirjalik või suuline test ja/või praktiline töö.

B.2.4 Alarmsõidu tegemine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) teostab ohutult alarmsõitu vastavalt häirekeskuselt saadud väljasõidukorraldusele, ohuhinnangule ja alarmsõiduki juhtimist reguleerivatele õigusaktidele vastava kategooria sõidukiga; täidab valvevahetuse lõpuks elektroonilise sõidupäeviku;

2) hindab visuaalselt ja sõiduki omapärale tuginedes ning ilmastiku, tee- ja liiklusolusid arvestades erinevaid riske ning ohtusid sündmuskohale jõudmiseks vastavalt II päästetöö juhtimise tasandi ülesannetele; valib vastavalt ohtude ja riskide hinnangule ning sündmuse omapärale sündmuskohale jõudmiseks sobiva sõidukiiruse ning teekonna.

Hindamismeetod(id): kirjalik või suuline test ja/või praktiline töö.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.5 Päästejuht, tase 6 kutset läbiv kompetents	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) järgib oma töös ohutustehnika ja tööohutuse reegleid ja põhimõtteid; vastutab koolitusel ja päästesündmusel osalevate ja kaasatud isikute ohutuse eest; 2) järgib oma töös päästetöö valdkonda reguleerivaid õigusakte ja kontrollib nende järgimist; 3) kasutab tööks vajalikke info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid (riistvara ja tarkvara, raadiosidevahendid, navigatsiooniseadmed jm) vastavalt kehtestatud korrale ja kasutusjuhenditele; 4) annab kannatanu(te)le elupäästvat esmaabi vastavalt päästetöö baasteenusele; kiirabi puudumisel annab päästetavatele esmaabi, annab päästetööl osalevatele ja kaasatavatele asutustele ja isikutele käsud esmaabi andmise korraldamiseks; 5) kasutab oma töös eesti keelt tasemel C1 (vt lisa 2 „Keeleoskuse hindamise skaala“); 6) järgib oma töös päästeteenistuja kutse-eetikat (vt Lisa 3 www.rescue.ee) ja avaliku teenistuse ametniku eetikakoodeksi (http://www.riigikantselei.ee).	
Teadmised: 1) oma organisatsiooni ülesehitus ja toimimise põhimõtted, organisatsiooni kultuur; 2) sisejulgeoleku valdkond.	
Hindamismeetod(id): Läbivat kompetentsi hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega integreeritult.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	18-17042013-1.3/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Aivar Lepp, Eesti Päästeala Töötajate Ametiühing, Päästeameti Ida Päästekeskus Stella Polikarpus, Sisekaitseakadeemia Gert Teder, Päästeameti Põhja Päästekeskus Aivar Kilp, Päästeameti Põhja Päästekeskus Tarvi Ojala, Päästeamet Häli Allas, Päästeamet
3. Kutsestandardi kinnitaja	Õigus- ja Sisekaitse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	9
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	17.04.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	10.04.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	1349 Kutseteenuste juhid, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Rescue commander, level 6
C.3 Lisad	

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

Lisa 1 [Tööosad ja tööülesanded](#)

Lisa 2 [Keelte oskustasemete kirjeldused](#)

Lisa 3 [Päästeteenistuja kutse-eetika](#)